

Тема:

Українські адвокати підвищили кваліфікацію у Страсбурзі

с. 3

За фактами порушень прав адвокатів у 2017 році було порушено 315 проваджень

с. 5

Аналітичний огляд окремих рішень, ухвалених ЄСПЛ протягом січня-березня 2018 року

с. 45

Правова позиція Верховного Суду щодо юрисдикції спорів до КДКА

с. 59

АДВОКАТ ВОЛОДИМИР ЛУЧАКІВСЬКИЙ: МЕР МІСТА ТЕРНОПОЛЯ, ПИСЬМЕННИК, ПЕРЕКЛАДАЧ (до 180-річчя від дня народження)

19 березня 2018 року виповнилося 180 років від дня народження провідного українського адвоката, доктора права, перекладача, письменника, громадсько-політичного діяча Володимира Лучаківського. Адвокат Володимир Лучаківський відомий як захисник Івана Франка, проте увійшов до історії, передусім, як мер (бургомістр) міста Тернополя. За його каденції у місті було збудовано залізничний вокзал, проведено електрифікацію, телефонізацію, побудовано каналізаційні мережі, забудовано центр міста в європейському стилі, встановлено низку пам'ятників, закладено парки, які існують і сьогодні, започатковано будівництво храмів, будинків культури, навчальних закладів, у зв'язку з чим зросла зайнятість населення і було подолане безробіття.

Володимир Дмитрович Лучаківський народився 19 березня 1838 року в с. Ременеві на Львівщині (сьогодні — Кам'янка-Бузький р-н) у священничій родині. Коли Володимирі було сім років, сім'я переїхала до с. Довжанка, недалеко від м. Тернополя, куди відправили батька на служіння новій парафії. Як звично для того часу, українська інтелігенція плекалася в сім'ях галицьких греко-католицьких священників, батьки могли забезпечити своїм дітям ґрунтовну освіту та духовно-патріотичне виховання.

Родина Лучаківських мала польське шляхетське коріння, яке здавна прижилося на галицьких землях і стало ментально українським. Період формування світогляду та становлення особистості адвоката тісно пов'язаний з Тернопільською гімназією, яка була справжньою твердинею українського духу.

Володимир Лучаківський з відзнакою закінчив Тернопільську гімназію (1853—1858 рр.). Вищу освіту здобув на правничому факультеті Львівського університету (1858—1862 рр.). Володимир добре заявив себе в навчанні, був одним із найкращих студентів.

Уже після закінчення Львівського університету (1862 р.) юридичну практику він вирішив проводити у м. Тернополі. У 24 роки був чи не єдиним юристом-українцем, який почав активно опікуватися справами простих селян у цьому краї.

Свою активну практичну діяльність В. Лучаківський поєднував з науковою. Свідченням його наукової роботи став блискучий захист докторської дисертації у Ягелонському університеті в м. Кракові у 1867 році. Згодом він зібрав матеріали з правничої термінології, зокрема переклав з німецької на українську мову тогочасний «Карний закон» та «Карну процедуру» (кримінальний та кримінально-процесуальний кодекс).

У 1872 році молодий доктор склав іспити польською, німецькою та українською мовами на право відкрити власну адвокатську контору в м. Тернополі.

Офіс В. Лучаківського на довгі роки став також «домівкою» для українських організацій «Руська бурса» та «Просвіта». Тут же, спілкуючись із клієнтами, адвокат полюблив записувати багатий етнографічний матеріал для своїх збірок.

До найбільш відомих справ адвоката В. Лучаківського можна зарахувати відсудження права греко-католицьких міщан на фундацію князя К. Острозького у 1884 році.

У 1898 році по допомогу до Володимира Лучаківського звернувся Іван Франко, якого намагалися скомпрометувати напередодні виборів до австрійського парламенту. Справа була виграна, а честь письменника врятована. Власне, багатий досвід адвокатської діяльності В. Лучаківського, тісний контакт з людьми, вміння їх вислуховувати, розуміти і знаходити компроміс зробили ті необхідні якості, які згодом допомагали йому в активному громадсько-політичному житті.

Іван Якович Франко неодноразово згадував про адвоката Володимира Лучаківського як письменника-романтика, одного з перших, хто почав писати народною українською мовою і цікавився етнографією, часто схвально відгукувався про нього у своїх статтях, вів з ним листування і високо цінував його адвокатську компетенцію, якщо звернувся з проханням захисту на суді.

Яскраві творчі задатки адвоката почали проявлятися особливо в студентські роки. Він спробував себе в поезії та драматургії, працював у редакції журналу «Правда», друкувався в ньому.

Ще однією пристрастю адвоката В. Лучаківського був театр, для розвитку якого він зробив чимало: був серед засновників аматорського театрального гуртка товариства «Руської Бесіди» в м. Тернополі; написав власні дві п'єси; здійснював переклади і переробки низки п'єс із німецької та польської мов; організовував українські вистави.

Володимир Лучаківський став першим головою філії товариства «Просвіта» в м. Тернополі (1876 р.). Але найбільшу відомість Лучаківському принесла його активна участь у міському самоврядуванні м. Тернополя. На користь громади міста доктор В. Лучаківський працював майже 30 років. Спочатку як радний (депутат) і асесор (засідатель) магістрату, згодом — як віце-мер (1876—1885 рр., 1894—1896 рр.), а з 1896 р. по 1903 р. — як мер (бургомістр).

Взірцевими тут є приклади урядування В. Лучаківського на посаді голови багатонаціонального м. Тернополя (1896—1903 рр.). За його каденції було збудовано залізничний вокзал. За підтримки австрійського уряду бургомістрові вдалося почати розбудову місцевої залізниці у напрямках на Збарж та Галич, що значно оживило розвиток міської економіки, пожвавішала

торгівля збіжжям, худобою та іншою сільгосппродукцією. У м. Тернополі з'явилися нові підприємства, гуртовні, крамниці, значно активізувалося будівництво — господарське і житлове. Все це поступово допомогло вирішити проблему безробіття, особливо ж коли розпочали видобування дешевого місцевого палива — торфу, величезна кількість якого залягала на південній околиці м. Оболені і далі вздовж ріки на глибині 2—4 м.

Загалом місто просто змінило своє обличчя — електрифікація, телефонізація, побудова каналізації, забудова міста в європейському стилі, закладення парків (один з яких сьогодні носить ім'я адвоката), пам'ятників, будівництво храмів, будинків культури, навчальних закладів, зайнятість населення тощо. Найбільш знаковим об'єктом будівництва, започаткованим за період діяльності мера Володимира Лучаківського, був Тернопільський парафіяльний костел Матері Божої Неустанної Помочі, який проіснував до 1954 року. У 1959 році, до річниці жовтневого перевороту, на цьому місці відкрито універмаг, який існує й досі. Крім того, було збудовано пам'ятник Адаму Міцкевичу, встановлено міський годинник.

Родина адвоката В. Лучаківського підтримувала усі його освітні та громадські проекти. Дружина бургомистра Амалия, дочка священика, походила зі знатного роду Громницьких, завжди допомагала в організації та проведенні урочистостей, а син Тадей, також вихованець Тернопільської гімназії, як і батько, обрав адвокатуру. Тадей займав високе становище радника придворної цісарської канцелярії у Відні. Після Першої світової війни Тадей Лучаківський повернувся з Відня до Львова, де створив унікальний музей і провадив індивідуальну адвокатську діяльність.

Мер (бургомістр) і адвокат В. Лучаківський запам'ятався тернополянам як здібний господарник, чуйний до потреб громади керівник і активний культурно-освітній діяч. Ім'я Володимира Лучаківського носить одна із вулиць м. Тернополя, а також мешканцями міста встановлено пам'ятну меморіальну дошку на його честь.

Помер Володимир Лучаківський 19 квітня 1903 року. Похований у м. Тернополі на Микулинецькому цвинтарі.

**Матеріал підготувала
Ірина Василик,
к. іст. н., доцент, керівник Центру досліджень
адвокатури і права при НААУ**